

**PANEVĖŽIO MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLIERIAUS
(KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS)
2017 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**

Panevėžio miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba) yra subjektas, prižiūrintis, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Panevėžio miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais. Tarnybai vadovauja ir už jos veiklą atsako Savivaldybės kontrolierius.

Savivaldybės kontrolierius planuoja ir organizuoja Tarnybos veiklą, užtikrina jai pavestų funkcijų ir užduočių vykdymą, atstovauja Tarnybai valstybės valdžios ir Savivaldybės institucijose, kitose įstaigose, organizacijose. Savivaldybės kontrolierius tvirtina Tarnybos struktūrą, pareigybių sąrašą, pareigybių aprašymus ir pareiginius nuostatus, Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka priima į pareigas ir iš jų atleidžia valstybės tarnautojus, atlieka kitas Tarnybos personalo valdymo funkcijas. Nuo 2009 m. sausio 29 d. Savivaldybės kontrolierė dirba Laima Skeirytė.

Panevėžio miesto savivaldybės kontrolieriaus (Kontrolės ir audito tarnybos) 2017 metų veiklos ataskaita parengta vykdant Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą¹, Panevėžio miesto savivaldybės tarybos veiklos reglamentą², Panevėžio miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatus³ ir 2018 metų veiklos planą.

Veiklos ataskaita yra skirta Savivaldybės tarybai, audituojamiems subjektams ir Savivaldybės bendruomenei. Teikdami 2017 metų veiklos ataskaitą, norime padėkoti visų audituotų subjektų vadovams ir darbuotojams už bendradarbiavimą ir geranorišką supratimą mums atliekant nustatytas funkcijas. Tikimės tolesnio konstruktyvaus dalykinio bendravimo ir bendradarbiavimo. Iš Savivaldybės tarybos narių laukiame objektyvaus Savivaldybės kontrolieriaus ir Tarnybos veiklos vertinimo, pastabų ir pasiūlymų, kaip gerinti darbą. Tikime, kad bendromis mūsų visų pastangomis pasieksime, kad Savivaldybės turtas būtų valdomas skaidriai, taupiau, efektyviau ir racionaliau.

TURINYS

1. TARNYBOS VEIKLA 2017 METAIS.....	2
2. VEIKLOS ORGANIZAVIMAS	3
3. AUDITAI	5
3.1. Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo auditas	5
3.2. Savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo auditas	9
3.3. Veiklos auditai	9
4. IŠVADOS SAVIVALDYBĖS TARYBAI	15
5. TARNYBOS VEIKLOS VEIKSMINGUMAS, PRIORITETINĖS KRYPTYS.....	16

¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo, 1994-07-07 Nr. I-533, 27 str. 9 d. 15 p. (su vėlesniais pakeitimais).

² Savivaldybės tarybos 2015-03-26 sprendimas Nr. 1-44 (su vėlesniais pakeitimais).

³ Savivaldybės tarybos 2014-04-24 sprendimas Nr. 1-113.

1. TARNYBOS VEIKLA 2017 METAIS

1 lentelė

Tarnybos atlikti darbai 2017 metais

<i>Pavadinimas</i>	<i>Audito subjektai, sritys</i>
<p>Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo auditas</p>	<p>Baigtos atlikti audito procedūros pas Savivaldybės 2016 metų biudžeto asignavimų valdytojus bei Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio grupę sudarančius viešojo sektoriaus subjektus atrinktose reikšmingose ir rizikingose srityse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Savivaldybės administracijoje – ilgalaikio materialiojo turto, finansinio turto, atsargų, pinigų, išpareigojimų, pajamų, pagrindinės veiklos sąnaudų (darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, nusidėvėjimo, sunaudotų ir parduotų atsargų savikainos, paprastojo remonto ir eksploatacijos, socialinių išmokų), biudžeto pajamų-išlaidų, metinių finansinių ataskaitų vertinimo, konsolidavimo proceso; - Savivaldybės išde – pinigų, išpareigojimų, pajamų, pagrindinės veiklos sąnaudų (finansavimo); - Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo: <ul style="list-style-type: none"> - Panevėžio 5-ojoje gimnazijoje; - Panevėžio „Žemynos“ progimnazijoje; - Panevėžio „Minties“ gimnazijoje; - Panevėžio socialinių paslaugų centre; - Panevėžio „Vilties“ progimnazijoje; - Panevėžio „Vyturio“ progimnazijoje; - Mitybos: <ul style="list-style-type: none"> - Raimundo Sargūno sporto gimnazijoje; - Panevėžio lopšelyje-darželyje „Draugystė“; - Panevėžio lopšelyje-darželyje „Puriena“; - Panevėžio lopšelyje-darželyje „Kastytis“; - Panevėžio lopšelyje-darželyje „Aušra“; - Panevėžio lopšelyje-darželyje „Vaikystė“; - Panevėžio lopšelyje-darželyje „Jūratė“; - Panevėžio lopšelyje-darželyje „Vyturėlis“; - Panevėžio lopšelyje-darželyje „Sigutė“; - Panevėžio lopšelyje-darželyje „Žvaigždutė“; - Ilgalaikio materialiojo turto: <ul style="list-style-type: none"> - Panevėžio kraštotyros muziejuje (Nekilnojamosios kultūros vertybės); - Panevėžio dailės galerijoje (Kitas ilgalaikis materialusis turtas); - Panevėžio miesto savivaldybės viešojoje bibliotekoje (Kitas ilgalaikis materialusis turtas); - Metinių finansinių ataskaitų vertinimo: <ul style="list-style-type: none"> - Panevėžio miesto savivaldybės viešojoje bibliotekoje; - Panevėžio dailės galerijoje; - Panevėžio kraštotyros muziejuje; - Panevėžio Socialinių paslaugų centre; - Panevėžio „Vyturio“ progimnazijoje; - Panevėžio „Žemynos“ progimnazijoje; - Panevėžio „Minties“ gimnazijoje; - Panevėžio „Šaltinio“ progimnazijoje; - Panevėžio lopšelyje-darželyje „Vyturėlis“; - Panevėžio lopšelyje-darželyje „Puriena“; - Panevėžio lopšelyje-darželyje „Jūratė“; - Panevėžio lopšelyje-darželyje „Aušra“;

<i>Pavadinimas</i>	<i>Audito subjektai, sritys</i>
	<ul style="list-style-type: none"> - Panevėžio lopšelyje-darželyje „Nykštukas“. Analitinės audito procedūros pagrindinės veiklos sąnaudų: <ul style="list-style-type: none"> - Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo – 21-oje įstaigoje; - Komunalinių paslaugų ir ryšių – 31-oje įstaigoje; - Sunaudotų ir parduotų atsargų savikainos – 22-ose įstaigose.
Savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo auditas	Parengta audito strategija, nustatytos reikšmingos ir rizikingos sritys, atliktas aukščiausio lygio vidaus kontrolės vertinimas. Pagrindinės audito procedūros reikšmingose ir rizikingose srityse atliekamos Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės išde, 32-ose Savivaldybės biudžetinėse įstaigose ir 6-ose Savivaldybės viešosiose įstaigose. Audito išvada bus pateikta iki 2018 m. liepos 15 d.
Veiklos auditai	Atlikti AB „Panevėžio specialus autotransportas“, UAB Panevėžio pirtis, AB „Panevėžio butų ūkis“, VšĮ „Panevėžio mokslo ir technologijų parkas“ veiklos auditai.
Išvados Savivaldybės tarybai	Savivaldybės administracijai pateikus prašymus, pateiktos išvados Tarybai: <ul style="list-style-type: none"> - dėl Savivaldybės galimybės imti ilgalaikę 1,1 tūkst. Eur paskolą investicijų projektams finansuoti; - dėl papildomo susitarimo Nr. 12 prie 2007 m. liepos 3 d. Koncesijos sutarties, sudarytos tarp Panevėžio miesto savivaldybės administracijos ir UAB „Panevėžio arena“ (ankstesnis pavadinimas – UAB „Miesto arena“), projekto.
Gyventojų pareiškimų nagrinėjimas	Savivaldybės kontrolierė pagal Savivaldybės mero patvirtintą gyventojų priėmimo grafiką Savivaldybės priimamajame bei tiesiogiai Tarnyboje 2017 metais priėmė miesto gyventojus įvairiais jiems rūpimais klausimais, teikė konsultacijas. Tarnyboje nagrinėti du rašytiniai pareiškimai: dėl Savivaldybės administracijos veiksmų tiriant skundus ir dėl galimo Savivaldybės administracijos direktoriaus piktnaudžiavimo tarnyba. Atlikus tikrinimus, pareiškėjams atsakyta. Penki pareiškimai (skundai) pagal kompetenciją persiųsti nagrinėti Savivaldybės administracijai.

2. VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

Tarnybos funkcijos

Tarnyba yra viešasis juridinis asmuo, prižiūrintis, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Tarnyba, vykdydama jai pavestas funkcijas:

- atlieka išorės auditą Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose ir Savivaldybės kontroliuojamose įmonėse;
- rengia ir Savivaldybės tarybai teikia išvadą dėl Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo;
- rengia ir Savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl Savivaldybės paskolų ėmimo, viešojo ir privataus sektorių partnerystės;
- nagrinėja iš gyventojų gaunamus prašymus, pranešimus, skundus ir pareiškimus dėl Savivaldybės lėšų ir turto, patikėjimo teise valdomo valstybės turto naudojimo, valdymo ir disponavimo juo.

Tarnyba savo veikloje vadovaujasi Tarptautiniais audito standartais, Valstybės kontrolieriaus patvirtintais Valstybinio audito reikalavimais, metodikomis.

Tarnyba yra juridinis asmuo – biudžetinė įstaiga, įsteigta 1997 metais. Tarnybos savininkė yra Savivaldybė. Steigėja ir savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija yra Savivaldybės taryba.

Profesinė etika. Veiklos viešinimas

Tarnybos valstybės tarnautojų elgesio taisyklėse nustatyti profesiniai reikalavimai ir procedūros, užtikrinančios Vietos savivaldos įstatyme savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veiklai nustatytų principų – nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo, laikymąsi. Siekiant sumažinti ar pašalinti grėsmes auditoriaus nepriklausomumui, nustatytos įvairios prevencinės priemonės: Tarnybos valstybės tarnautojai neaudituoja įstaigų, kuriose gali kilti viešųjų ir privačių interesų konfliktai, deklaruoja viešuosius ir privačius interesus, prieš pradėdant auditą pildo Nešališkumo ir nepriklausomumo deklaracijas. Šios priemonės leidžia užtikrinti, kad auditai būtų atliekami objektyviai ir nešališkai, kad Tarnybos valstybės tarnautojai nedalyvautų su einamomis pareigomis nesuderinamoje veikloje.

Tarnybos veikla yra viešinama. Savivaldybės interneto svetainėje www.panevezys.lt skelbiama informacija apie Tarnybos veiklą: Savivaldybės kontrolieriaus ir jo pavaduotojo veiklos užduotys, visų darbuotojų funkcijos, darbo užmokestis, metų veiklos planai ir ataskaitos, finansinės ataskaitos, atliktų auditų ataskaitos ir išvados, Savivaldybės tarybai teikiamos išvados. Veiklos ataskaitos santrauka skelbiama vietinėje spaudoje.

Audito kokybės užtikrinimas. Darbuotojų mokymas

Tarnybos audito kokybės politiką, audito procedūras, peržiūros ir audito kokybės kontrolės bendruosius reikalavimus nustato Tarnybos audito kokybės valdymo taisyklės, parengtos vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymu, Tarptautiniais audito standartais, Valstybinio audito reikalavimais.

2017 metais Tarnyboje vykdyta nuolatinė audito kokybės užtikrinimo procedūrų pakankamumo ir veiksmingumo stebėseną. Kiekvieno darbuotojo atliktos audito procedūros prižiūrėtos ir peržiūrėtos, siekiant nustatyti, ar auditas atliekamas pagal audito planą ir programas, atliktas darbas ir gauti rezultatai tinkamai pateikti darbo dokumentuose, išspręsti ir audito išvadoje bei rekomendacijose pateikti visi svarbūs audito klausimai, pasiekti audito procedūrų tikslai, padarytos išvados ir rekomendacijos atitinka darbo rezultatus ir pagrindžia nuomonę.

2017 metais Tarnyboje dirbo 8-i darbuotojai – valstybės tarnautojai. Tarnybos valstybės tarnautojai į pareigas priimti Valstybės tarnybos įstatyme nustatytais būdais – konkurso arba tarnybinio kaitumo. Visų darbuotojų išsilavinimas aukštasis universitetinis, visi turi pareigybės aprašymuose reikalaujamą darbo patirtį. Kiekvienais metais atliekamas visų valstybės tarnautojų metinis veiklos vertinimas. Reikalavimai profesinei kompetencijai nustatyti Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme ir valstybės tarnautojų pareigybių aprašymuose. Audito užduotis atlieka valstybės tarnautojai, turintys tam reikiamos kompetencijos ir gebėjimų.

Tarptautiniuose audito standartuose ir Valstybinio audito reikalavimuose, kuriais vadovaujasi Tarnyba, nustatyta auditą atliekančių darbuotojų pareiga – nuolat atnaujinti žinias ir tobulinti įgūdžius, reikalingus auditui atlikti. Vienas svarbiausių veiksnių, leidžiantis užtikrinti tinkamą ir efektyvų audito atlikimą, yra valstybės tarnautojo profesinė kompetencija. Reikalavimai Tarnybos darbuotojams yra nuolat didinami profesionalumo, atsakomybės, veiklos viešumo ir kitais aspektais. Norint išlaikyti tinkamą specialistų kompetenciją, būtina užtikrinti savalaikį ir efektyvų mokymą. 2017 metais Tarnybos darbuotojai dalyvavo vidutiniškai 40 valandų mokymuose viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų taikymo, finansinio ir teisėtumo, veiklos auditų metodikos ir kitais aktualiais funkcijoms vykdyti klausimais.

2017 metų veiklos planas

Veiklos planas rengiamas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teisės aktuose Tarnybai nustatytą kompetenciją, vadovaujantis prioritetų parinkimo, išankstinio tyrimo, objektyvumo, nešališkumo, apolitiškumo ir audito sudėtingumo vertinimo principais.

Rengiant 2017 metų veiklos planą, atlikta Tarnybai teisės aktais nustatytų privalomų ir kitų funkcijų analizė. Nustatyti kiekybiniais ir kokybiniais aspektais reikšmingi audito subjektai, įvertinta Tarnyboje gauta informacija apie poreikį auditams bei Tarnybos žmogiškieji ištekliai. Įvertintos riziką mažinančios priemonės – kitų institucijų (lėšų davėjų, Valstybės kontrolės, Savivaldybės administracijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus ir kt.) atliekami tikrinimai, auditai.

Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetas 2016 m. lapkričio 10 d. posėdyje⁴ pritarė Tarnybos 2017 metų veiklos planui. Tarnybos 2017 metų veiklos planas buvo patvirtintas Savivaldybės kontrolieriaus įsakymu ir teisės aktų nustatytais terminais pateiktas Valstybės kontrolei.

Atliktų auditų ataskaitos ir išvados teikiamos audituotiems subjektams, Savivaldybės merui, Savivaldybės administracijos direktoriui bei svarstomos Savivaldybės tarybos Kontrolės komitete.

Tarnybos finansavimas 2017 metais

Tarnybos veiklos planui vykdyti Savivaldybės taryba skiria biudžeto asignavimus. 98 proc. Tarnybai patvirtintų asignavimų skirti ir panaudoti Tarnybos darbuotojų – valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms – atitinkamai 132,1 ir 40,9 tūkst. Eur, prekėms ir paslaugoms skirta 4,4 tūkst. Eur, iš viso 2017 metais Tarnybai skirta 177,4 tūkst. Eur Savivaldybės biudžeto asignavimų.

Savivaldybės tarybos sprendimu⁵, vadovaujantis Tarnybos ir Savivaldybės administracijos sudaryta Centralizuoto buhalterinės apskaitos tvarkymo ir finansinio, ūkinio, materialinio aptarnavimo sutartimi, Tarnybos buhalterinę apskaitą tvarko Savivaldybės administracijos Buhalterinės apskaitos skyrius. 2017 metais Tarnybos 2016 metų ir 2017 metų I-IV ketvirčių finansinės ataskaitos parengtos ir pateiktos teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais.

Bendrosios veiklos funkcijos

Tarnyba 2017 metais, be audito ir kontrolės funkcijų, vykdė ir jai, kaip biudžetinei įstaigai, teisės aktais nustatytas funkcijas.

Savivaldybės kontrolierius išleido 62-u įsakymus veiklos, personalo, atostogų ir komandiruočių klausimais; parengti ir išsiųsti 129-i raštai įvairiais Tarnybos veiklos klausimais, gautas 131-as raštas, vykdyti prekių ir paslaugų viešieji pirkimai, atliktas korupcijos pasireiškimo Tarnyboje vertinimas, tvarkytas Tarnybos archyvas: suderinti ir patvirtinti 2015 metais užbaigtų bylų apskaitos dokumentai, suderintas ir patvirtintas įstaigos dokumentacijos planas ir t.t.

Savivaldybės kontrolierius ir Tarnybos valstybės tarnautojai pagal poreikį dalyvavo Savivaldybės tarybos, komitetų posėdžiuose. Savivaldybės kontrolierė dalyvauja Savivaldybių kontrolierių asociacijos veikloje, nuo 2013 metų yra išrinkta asociacijos Valdybos pirmininko pavaduotoja.

3. AUDITAI

3.1. Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo auditas

Vykdydami Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymų nuostatas, atlikome Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio (biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, įskaitant Savivaldybės skolos ataskaitas, ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio), Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo auditą. Audito išvadoje pateikėme tris nuomones:

⁴ Savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto 2016-11-10 posėdžio protokolas Nr. 2KK-4.

⁵ Savivaldybės tarybos 2009-03-19 sprendimas Nr. 1-31-7.

- dėl Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų;
- dėl Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų;
- dėl Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo teisėtumo.

Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys sudarytas iš Savivaldybės administracijos, jos 2-jų padalinių ir Savivaldybės 76-ių biudžetinių įstaigų ataskaitų. Savivaldybės 2016 metų biudžete patvirtinta 16 programų, Savivaldybės biudžeto asignavimai paskirstyti 79-iems asignavimų valdytojams.

Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys sudarytas konsoliduojant Savivaldybės administracijos, Savivaldybės išdo, Savivaldybės 76-ių biudžetinių įstaigų, vienos kontroliuojamos bendrojo ugdymo mokyklos, kurios teisinė forma yra viešoji įstaiga, 5-ių kontroliuojamų sveikatos priežiūros viešųjų įstaigų finansines ataskaitas⁶. Taip pat įtrauktas finansinis turtas, kurį sudaro Savivaldybei priklausantis bendrovių ir įstaigų nuosavas kapitalas – 12 kontroliuojamų ne viešojo sektoriaus subjektų (10 akcinių ir uždarytųjų akcinių bendrovių ir 2 viešųjų įstaigų), 4 asocijuotų subjektų (viešųjų įstaigų), 2 kitų subjektų (viešųjų įstaigų).

Audito metu vertinome, ar Savivaldybės 2016 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengti pagal teisės aktų reikalavimus ir juose nėra reikšmingų iškraipymų, lyginant jų duomenis su Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų pateiktais ataskaitų rinkiniais ir kitais Savivaldybės administracijos duomenimis, iš kurių jie buvo sudaryti.

Audituotų ataskaitų duomenys:

- Savivaldybės biudžeto 2016 metų pajamos – 75921,1 tūkst. Eur;
- Savivaldybės biudžeto 2016 metų išlaidos – 73388,9 tūkst. Eur;
- Savivaldybės skolos ir skoliniai įsipareigojimai 2016 m. gruodžio 31 d. – 13148,9 tūkst. Eur;
- turto bei atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis 2016 m. gruodžio 31 d. – 208023,8 tūkst. Eur;
- 2016 metų veiklos rezultatas – grynasis perviršis 9213,6 tūkst. Eur.

Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo teisėtumą vertinome remdamiesi atliktų audito procedūrų rezultatais. Pagrindines audito procedūras reikšmingose srityse atlikome 22-ose biudžetinėse įstaigose, analitines audito procedūras – 34-iose biudžetinėse ir viešosiose sveikatos priežiūros įstaigose (žr. 1 lentelę).

Pateikėme besąlyginę nuomonę dėl *Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio* duomenų – Savivaldybės 2016 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.

Dėl *Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio* duomenų pareiškėme sąlyginę nuomonę – Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą Savivaldybės 2016 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę ir 2016 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius, pinigų srautus pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, visais reikšmingais atžvilgiais yra parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą ir pateikimą, išskyrus poveikį, kurį turi ar gali turėti audito metu nustatyti dalykai.

Audito metu nustatyta, kad dėl viešojo sektoriaus subjektų pateiktų klaidingų duomenų, Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenys ne visais atvejais teisingai parodo viešojo sektoriaus subjektų grupės finansinius rezultatus, išsamiai ir teisingai atspindi turtą, įsipareigojimus, pajamas ir sąnaudas, grynąjį turtą. Finansinėse ataskaitose nustatytų klaidų suma – 3543,4 tūkst. Eur. Be to, dėl apskaitą reglamentuojančių teisės aktų neteisingo

⁶ Savivaldybės administracijos direktoriaus 2016-11-15 įsakymas Nr. A-1263.

taikymo, nustatytais atvejais negalėjome patvirtinti finansinių ataskaitų atskirų straipsnių duomenų 107544,2 tūkst. Eur teisingumo (2 lentelė).

2 lentelė

Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio ataskaitose nustatyti neatitikimai

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Straipsnis</i>	<i>Padidinta, tūkst. Eur</i>	<i>Sumažinta, tūkst. Eur</i>	<i>Negalime patvirtinti sumos teisingumo, tūkst. Eur</i>
<i>Finansinės būklės ataskaita</i>				
A	Ilgalaikis turtas	27,6		50 495,0
B	Biologinis turtas			53,0
C	Trumpalaikis turtas	2,4	9,9	652,7
D	Finansavimo sumos	27,6	2,8	52 795,8
E	Įsipareigojimai	101,9	107,3	50,0
F	Grynasis turtas		1,2	4,8
<i>Klaidų visuma</i>		159,5	121,2	104 051,3
<i>Veiklos rezultatų ataskaita</i>				
A	Pagrindinės veiklos pajamos	5,6	33,9	1855,1
I	Finansavimo pajamos	5,6	33,2	1793,4
II	Pagrindinės veiklos kitos pajamos		0,7	61,7
B	Pagrindinės veiklos sąnaudos	1597,0	1625,0	1634,3
IV	Ekonomikos			898,0
VI	Būsto ir komunalinio ūkio		2,1	
VII	Sveikatos apsaugos		14,1	
VIII	Sąnaudos susijusios su poilsiu, kultūra ir religija	17,2	21,7	
IX	Švietimo	0,2	7,4	735,0
X	Socialinės apsaugos	1579,6	1579,7	1,3
I	Grynasis perviršis ar deficitas		1,2	(3,5)
<i>Klaidų visuma</i>		1602,6	1660,1	3492,9

Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkiniuose nustatytos klaidos, pažeidimai ir neatitikimai, kurie lėmė duomenų iškraipymus Savivaldybės konsoliduotose finansinėse ataskaitose: dalis kelių ir gatvių savivaldybėje neapskaityta bei tinkamai neinventorizuota (19106,0 tūkst. Eur); infrastruktūros ir kitų statinių turto grupei priskirtinas turtas klaidingai apskaitytas kartu su pastatų grupės turtu (29726,6 tūkst. Eur); remonto darbų verte padidintai pastatų vertei klaidingai skaičiuotas nusidėvėjimas; aplaidžiai apskaitytas kitas ilgalaikis materialusis turtas (kitos vertybės – 838,2 tūkst. Eur) ir atsargos (maisto produktai – 176,8 tūkst. Eur); neinventorizuotas bibliotekos fondas (548,6 tūkst. Eur); klaidinguose straipsniuose apskaitytos socialinės išmokos (įsipareigojimų – 100,2 tūkst. Eur, sąnaudų – 1579,6 tūkst. Eur); klaidingame sąnaudų straipsnyje apskaitytas turtas perduotas ne viešojo sektoriaus subjektams; neskaičiuotas gautinų sumų nuvertėjimas (Klaidos nustatytos Savivaldybės administracijos, Dailės galerijos, Savivaldybės viešosios bibliotekos, Kraštotyros muziejaus, Socialinių paslaugų centro, Raimundo Sargūno sporto gimnazijos, 5-osios, „Minties“ gimnazijų, „Vilties“, „Vyturio“, „Žemynos“ „Šaltinio“ progimnazijų, lopšelių-darželių „Vyturėlis“, „Aušra“, „Vaikystė“, „Draugystė“, „Sigutė“, „Puriena“, „Žvaigždutė“ finansinių ataskaitų rinkiniuose).

Trys įstaigos buhalterinės apskaitos nevedė pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus arba vedė dalinai (Dailės galerija, „Šaltinio“ progimnazija“, lopšelis-darželis „Žvaigždutė“).

Nuomonę dėl *Savivaldybės biudžeto vykdymo ir turto naudojimo teisėtumo* sąlygojome dėl audito metu nustatytų neatitikimų:

- įstaigos nesivadovavo Darbo kodekso ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių apmokėjimą už darbą nuostatomis: įstaigų direktoriai skyrė sau priedus prie tarnybinio atlyginimo; įsakymuose darbuotojams dėl tarnybinių atlyginimų koeficientų padidinimo neįvardino jų padidinimo pagrindo; neteisingai apskaičiavo darbo užmokestį; neteisingai mokėjo priedus, priemokas už papildomus darbus, pavadavimą, vienkartinę išmokas (Savivaldybės administracija, Socialinių paslaugų centras, „Minties“ ir 5-oji gimnazijos, „Žemynos“, „Vilties“, „Vyturio“ progimnazijos);
- trys įstaigos teikė paslaugas, nesivadovaudamos Savivaldybės tarybos patvirtintu mokamų paslaugų kainoraščiu (Krašotyros muziejus, „Žemynos“ progimnazija, Raimundo Sargūno sporto gimnazija);
- įstaigos vaikų maitinimą organizavo, nesivadovaudamos teisės aktų reikalavimais (lopšeliai-darželiai „Aušra“, „Puriena“, „Vaikystė“, „Žvaigždutė“, „Kastytis“, „Sigutė“). Nustatytas atvejis, kai įstaiga neturėjo dokumentų maisto produktų sunaudojimui (nurašymui) (176,8 tūkst. Eur) ir teiktų maitinimo paslaugų kainoms pagrįsti (Raimundo Sargūno sporto gimnazija);
- įstaigos metinę inventorizaciją atliko formaliai, neinventorizavo privalomo inventorizuoti turto ir įsipareigojimų, nederino gautinų ir mokėtinų sumų. Netinkamai atlikta vietinės reikšmės gatvių (19106,0 tūkst. Eur) ir kitų vertybių inventorizacija (838,2 tūkst.) Eur. Neinventorizuotas bibliotekos fondas (548,6 tūkst. Eur) (Savivaldybės administracija, Dailės galerija, Savivaldybės viešoji biblioteka, Krašotyros muziejus, Socialinių paslaugų centras, 5-oji, „Minties“ gimnazijos, „Šaltinio“, „Vyturio“, „Vilties“, „Žemynos“ progimnazijos, lopšeliai-darželiai „Žvaigždutė“, „Kastytis“, „Nykštukas“, „Puriena“, „Vaikystė“, „Aušra“, „Sigutė“, „Vyturėlis“);
- trys įstaigos netvarkė arba dalinai tvarkė buhalterinę apskaitą pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (Dailės galerija, „Šaltinio“ progimnazija“, lopšelis-darželis „Žvaigždutė“).

Savivaldybės administracija nesivadovavo Vietos savivaldos įstatymo nuostata, kad kainų ir tarifų už savivaldybės biudžetinių įstaigų teikiamas atlygintinas paslaugas nustatymas yra išimtinė Savivaldybės tarybos kompetencija, ir, rengdama Savivaldybės tarybos sprendimų projektus, neužtikrino jų atitikimo teisės aktams:

- Savivaldybės tarybos sprendimu įstaigų, kuriose savarankiškai teikiamos maitinimo paslaugos, vadovai buvo įpareigoti nustatyti prekybinių antkainių dydžius pirktiems maisto produktams, neviršijant 50 proc. jų kainos ir galėjo prekybinius antkainius diferencijuoti;
- Savivaldybės tarybai nereglementavus, kokios išlaidos priskirtinos faktinėms maitinimo išlaidoms, įstaigos už darbuotojų maitinimą faktiškai ėmė mokėti, kuris atitiko vyresniųjų grupių (darželio ir priešmokyklinių) ugdytinių maisto produktų faktinių išlaidų dydį.

Audito išvadoje nurodėme, kad mūsų nuomone, išskyrus poveikį, kurį turi audito metu nustatyti dalykai, Savivaldybės biudžetas ir turtas buvo naudojami teisėtai, įstatymų nustatytiems tikslams.

Rekomendacijos

Rekomendacijos dėl įstaigų finansinių ataskaitų duomenų tikslinimo ir Savivaldybės lėšų ir turto naudojimo teisėtumo įstaigoms, kuriose buvo atliekamos audito procedūros, pateiktos raštais. Pateiktos 102-i rekomendacijos, iš jų 1-a tapo nebeaktuali, 2-i rekomendacijos neįgyvendintos, 7-ios rekomendacijos įgyvendintos iš dalies, 92-i įgyvendintos rekomendacijos.

Panevėžio miesto dailės galerija ir Panevėžio krašotyros muziejus neįgyvendino rekomendacijos kompiuterizuoti buhalterinę apskaitą. Nors įstaigos dar 2014 m. lapkričio mėn. įsigijo buhalterinės apskaitos programas „STEKAS-apskaita-VSAFAS“ su papildomomis darbo vietomis, tačiau iki 2018 m. sausio mėn. pabaigos buhalterinę apskaitą veda Excel lentelių pagalba, programa įvaldyta minimaliai.

Iš dalies rekomendacijas įgyvendino:

- Panevėžio miesto dailės galerija:

dar vis netinkamai buhalterinėje apskaitoje apskaito meno kūrinius: nėra išsamios apskaitos pagal turto vienetus, meno kūriniai apskaitomi bendra sumine išraiška; nevedamos šio turto apskaitos kortelės;

sutartyse su autoriais dėl kūrinių perdavimo įstaigai neaptariama perduotų kūrinių nuosavybės teisė;

nepatvirtino buhalterinės apskaitos registrų formų;

- Panevėžio lopšelis-darželis „Nykštukas“ – inventorizacijos organizavimas ir atlikimas įstaigoje turi trūkumų: įsakyme dėl inventorizacijos atlikimo nurodyta ne visa būtina informacija, į inventorizavimo komisijos sudėtį įtrauktas atsakingas asmuo (ūkvedė);

- Panevėžio lopšelis-darželis „Žvaigždutė“ – nustatyta rizika dėl neteisingų duomenų pateikimo finansinėse ataskaitose, nes apskaitos registrų duomenys neatitinka sisteminio apskaitos registro – Didžiosios knygos duomenų;

- Savivaldybės administracija. Atliekant 2015 ir 2016 metais auditus, buvo nustatyta, kad Savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) apskaita nėra teisinga. Buhalterinės apskaitos duomenys neatitinka Panevėžio miesto savivaldybės vietinės reikšmės kelių sąrašo duomenų. Vietinės reikšmės kelių (gatvių) metinė inventorizacija atlikta nesivadovaujant Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų Inventorizavimo taisyklių nuostatomis. Savivaldybės administracija, siekdama, kad vietinės reikšmės kelių (gatvių) apskaita būtų teisinga, Teritorijų planavimo skyriui buvo pavedusi nupirkti „Panevėžio miesto gatvių, skirtų viešajam naudojimui plėtoti ir renovuoti, duomenų bazės atnaujinimą“, tačiau vykdant viešuosius pirkimus neatsirado tiekėjų, norinčių atlikti šias paslaugas už 20,0 tūkst. Eur, kurie buvo numatyti biudžete (Pirkimų paraiška pateikta 2017 m. III ketvirtyje). Situacija dėl Savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) apskaitos ir inventorizacijos 2018 m. sausio mėn. liko nepakitusi.

Atlikdami 2017 ir vėlesnių metų auditą, numatysime rizikas dėl neįgyvendintų rekomendacijų įgyvendinimo vertinimo.

3.2. Savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo auditas

Tarnyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu ir Tarnybos 2017 bei 2018 metų veiklos planais, atlieka Savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo finansinį ir teisėtumo auditą. Audito tikslai:

– įvertinti konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio (biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio) duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;

– įvertinti Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą.

Parengta audito strategija, nustatytos reikšmingos ir rizikingos sritys, atliktas aukščiausio lygio vidaus kontrolės vertinimas. Audito procedūros vykdomos pas Savivaldybės 2017 metų biudžeto asignavimų valdytojus bei Savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio grupę sudarančius viešojo sektoriaus subjektus. Audito išvada bus pateikta iki 2018 m. liepos 15 d.

3.3. Veiklos auditai

Veiklos auditus atlikome trijose Savivaldybės kontroliuojamose įmonėse – AB „Panevėžio specialus autotransportas“, UAB Panevėžio pirtis, AB „Panevėžio butų ūkis“ bei VšĮ Panevėžio mokslo ir technologijų parke.

Veiklos auditais siekėme įvertinti, ar įmonės ekonomiškai, efektyviai ir rezultatyviai naudoja turimus išteklius, kaip vykdo joms pavestas funkcijas; vertinome, ar Savivaldybė tinkamai įgyvendina kontroliuojamų įmonių veiklos – viešųjų paslaugų teikimo, priežiūrą ir kontrolę, ar dalyvauja bendrovių veiklos planavimo, organizavimo ir vidaus administravimo procesuose.

AB „Panevėžio specialus autotransportas“ veiklos audito išvados:

1. Bendrovės veikla pelninga ir tai rodo Bendrovės vadovų tinkamus sprendimus siekiant rezultatyvios, ekonomiškos ir efektyvios veiklos: visuotinis akcininkų susirinkimas, stebėtojų taryba, valdyba ir vadovas vykdo jiems priskirtas funkcijas Bendrovės rezultatyvumo ir kontrolės srityse. Parengtas ir vykdomas Bendrovės 2015–2018 m. strateginis veiklos planas. Visi strategijoje numatyti tikslai pagal terminus yra įgyvendinami. Plano vykdymas aptariamas valdybos posėdžiuose. Siekiant įvertinti Bendrovės veiklos tęstinumo alternatyvas, jei bus nutraukta atliekų tvarkymo sutartis su Savivaldybe, parengtas ir Bendrovės veiklos perspektyvinis planas.

2. Bendrovės valdomo turto ir įsipareigojimų kontrolė vykdoma tinkamai. Vertinant Bendrovės sandorius, viešuosius pirkimus įsigyjant prekes, paslaugas ir darbus reikšmingų neatitikimų nenustatyta.

3. Bendrovės žmogiškųjų išteklių analizė rodo, kad personalo užimtumas ir darbų paskirstymas organizuojamas efektyviai; personalo dokumentai sutvarkyti tinkamai; pagrindinių, pagalbinių ir kitų administracijos darbuotojų skaičius ir atlyginimų dydis pasiskirsto proporcingai: vertintu laikotarpiu vidutiniškai pagrindinių darbuotojų skaičius Bendrovėje sudaro 78 proc. visų darbuotojų, darbo užmokesčio sąnaudos – 69 proc., administracijos ir kitų darbuotojų – 31 proc. visų darbo užmokesčio sąnaudų.

4. Bendrovės finansinių santykinių rodiklių analizė rodo, kad Bendrovė yra likvidi ir mokumo problemų neturi, todėl atsižvelgiant į Bendrovės veiklos pobūdį, ekonomines sąlygas, atsižvelgiant į nuolatinę Bendrovės finansinių santykinių rodiklių analizę ir kontrolę galima teigti, kad Bendrovės vadovybės veikla efektyvi.

5. 2017 m. įsigaliojo nauja įmokų už komunalinių atliekų tvarkymą skaičiavimo sistema. Įmokos gyventojams už komunalinių atliekų surinkimą padidėjo: besinaudojantiems kolektyviniais konteneriais nuo 17 iki 113 proc. namų valdoje, nuo 8 iki 59 proc. gyventojams bute; besinaudojantiems individualiais konteneriais nuo 3 iki 136 proc. Didžiausią įtaką įmokų padidėjimui už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą turėjo: sąvartyno kainų padidėjimas; darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų padidėjimas pakėlus minimalią algą; naujos dvinarės įmokos įvedimo sąnaudos.

6. Neretais atvejais atliekų turėtojai atliekas tvarko nesilaikydami nustatytos tvarkos – šalina komunalines, žaliąsias ar didžiagabarites atliekas ne tam skirtose vietose, palieka komunalines atliekas šalia kontenerių ir kt. Šių atliekų surinkimas didina įmoką už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą. Neužtikrinama pakankama atsakomybė už atliekų tvarkymo taisyklių pažeidimus: nustatoma maža dalis pažeidėjų, jiems paprastai skiriamos minimalios baudos. Bendrovei ir Savivaldybei teisės aktuose yra numatytos funkcijos, suteikti įgaliojimai atliekų tam neskirtose vietose susidarymo prevencijos, kontrolės srityse, tačiau įvairių atliekų (komunalinių, didžiagabaričių, žaliųjų ir kt.) tam neskirtose vietose nemažėja – švietimo, informavimo ir kontrolės priemonių sistema nėra pakankama.

Rekomendacija

Siekiant, kad mažėtų komunalinių atliekų tam neskirtose vietose, Bendrovei kartu su Savivaldybės administracija pateikėme rekomendaciją apsvarstyti galimybes taikyti efektyvesnes priemones gyventojų švietimo, informavimo, netinkamos veikos prevencijos ir kontrolės srityse.

Bendrovė ir Savivaldybės administracija informavo apie priemones rekomendacijai vykdyti: parengti ir dalijami daugiabučiuose lankstinukai apie atliekų rūšiavimą, vyksta akcija mokyklose „Rūšiuokime mokyklose“, skelbimai spaudoje ir interneto svetainėje, suintensyvintas vaizdo stebėjimo kameromis užfiksuotų pažeidėjų nustatymas ir kt.

UAB Panevėžio pirtis veiklos audito išvados:

1. Neįvertinamas Bendrovės veiklos rezultatyvumas. Bendrovės veiklos priežiūra, veiklos kontrolės sistema veiklos planavimo ir organizavimo srityse audituojamu laikotarpiu vertinama kaip nepakankama, nes nenustatytos pagrindinės prioritetinės Bendrovės veiklos plėtojimo kryptys,

neparengta ir nepatvirtinta veiklos strategija, metinė veiklos programa, nesudaromi priemonių planai ūkinės komercinės veiklos rezultatyvumui pasiekti.

2. Bendrovės veiklos organizavimas turi trūkumų:

2.1. direktorius ne visada darbą organizuoja vadovaudamasis teisės aktų nuostatomis: darbo sutartyse ir direktoriaus įsakymuose darbuotojams nustatė skirtingų dydžių darbo užmokestį, darbuotojų atleidimo neįformino jų darbo sutartyse; vienašališkai, nederinęs su darbuotojų atstovais, patvirtino Bendrovės darbo tvarkos taisyklės, sudarė darbuotojų darbo grafikus, pakeitė Bendrovės darbo laiką, darbuotojai dirbo ne pagal sudarytą darbo grafiką, neišdirbo sutartyse sulygto darbo laiko ir kt.;

2.2. neteisingas buhalterinės apskaitos organizavimas ir vedimas ilgalaikio turto, atostoginių kaupimų srityse – tai gali turėti įtakos veiklos rezultatams;

2.3. inventorizacija turi trūkumų – pažeidžiant teisės aktų nuostatas, inventorizacijos komisijos pirmininke paskirta buhalterė, neinventorizuoti įsipareigojimai, inventorizacijos duomenimis nepagrįsti kai kurie apskaitos duomenys, dėl to gali būti klaidos finansinėse ataskaitose, neteisingai prognozuojami pinigų srautai;

2.4. didelės Bendrovės kuro sąnaudos, o važiavimo tikslai neaiškūs, abejotinas ir kitų sąnaudų būtinumas;

2.5. Bendrovės paslaugų tarifai nediferencijuoti. Sudaroma galimybė socialiai nepažeidžiamiems lankytojams naudotis nekomercine kaina teikiamomis paslaugomis. Teikiant paslaugas socialiai nepažeidžiamiems lankytojams komercinėmis kainomis Savivaldybei nebūtų būtinybės kompensuoti susidariusius nuostolius;

2.6. Bendrovė netinkamai valdo savo turtą: neremontuotos patalpos, neatnaujintas inventorių – bendra nusidėvėjimo būklė ir estetinis vaizdas negali užtikrinti tinkamų naudojimo savybių, kokybiškų, patrauklių paslaugų, mažėja lankytojų skaičius. Bendrovės veikla viešinama nepakankamai;

2.7. Viešieji pirkimai organizuojami netinkamai – Supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės neatitinka įstatymo nuostatų, nepaskirtas pirkimų organizatorius, neperkama Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis ir iš Centrinės perkančiosios organizacijos.

3. Bendrovėje nėra užtikrintas veiklos ekonomiškumas, efektyvumas: 2015–2016 m. laikotarpiu Bendrovė iš pagrindinės – pirties paslaugos – veiklos kasmet patyrė nuostolį ir jis didėjo. Bendras lankytojų skaičius mažėjo; nebuvo skirta lėšų Bendrovės patrauklumo bei teikiamų paslaugų pagerinimui – Pirties veikla nuostolinga, todėl norint gerinti teikiamų paslaugų kokybę reikia kelti paslaugos kainą arba gauti papildomą finansavimą. Bendrovės veikla vis dar nuostolinga. Blogi 2013–2016 m. Bendrovės veiklos efektyvumo rodikliai rodo, kad direktorius nesugeba kontroliuoti paslaugų kaštų ir uždirbti pelną iš pagrindinės Bendrovės veiklos, Bendrovės turtas bei akcininkų lėšos naudojamos neefektyviai. Bendrovės mokumo ir likvidumo rodiklių analizė rodo, kad Bendrovė turi mokumo problemų, bankroto tikimybės rodiklis rodo, kad finansų srityje Bendrovė nėra visiškai saugi ir galimą jos bankrotą ateityje.

Rekomendacijos

Nustatytų trūkumų pašalinimui bendrovei pateikėme 8 rekomendacijas. Iš jų:

- 1-a rekomendacija tapo neaktuali – dėl pasikeitusio Viešųjų pirkimų įstatymo bei dalies Bendrovės funkcijų (pirties paslaugų socialiai pažeidžiamoms gyventojų grupėms) perdavimo Socialinių paslaugų centrui nuo 2017 m. lapkričio mėn. Bendrovė laikytina ne perkančiąja organizacija;

- 4-as rekomendacijas Bendrovė įgyvendino Darbo teisės normų taikymo, buhalterinės apskaitos ir inventorizacijos atlikimo srityse;

- 1-ą rekomendaciją įgyvendino tik iš dalies – patikslino ilgalaikio turto apskaitos metodus, tačiau neištaisė nekilnojamojo turto – pastato apskaitos klaidų;

- 2-ą rekomendacijų neįgyvendino – neparengti Bendrovės veiklos planavimo dokumentai (strateginis planas, metų veiklos programa); Bendrovės finansinė padėtis blogėja – didėja bendras

nuostolis: neatlikta patiriamų sąnaudų tikslingumo ir reikalingumo analizė, nevertintos pajamų didinimo galimybės.

AB „Panevėžio butų ūkis“ veiklos audito išvados:

1. Neįvertinamas Bendrovės veiklos rezultatyvumas – neturime duomenų, kad valdyba iki 2017 m. būtų patvirtinusi ir analizavusi veiklos strategiją, nebuvo numatyta, kokius veiklos rezultatus, komercinius finansinius rodiklius Bendrovė turi pasiekti. Tik 2016 m. pabaigoje parengtas ir patvirtintas 2017–2020 m. Bendrovės strateginis veiklos planas. 2017 ir ankstesniais metais nebuvo ruošta Bendrovės metinė veiklos programa ir priemonių planai. Tačiau 2017–2020 m. strategija nesiekiamą didinti veiklos efektyvumą – nenustatyti finansiniai tikslai ir konkretūs priemonių įgyvendinimo vertinimo rodikliai. Strateginiu veiklos planu turėtų būti siekiama efektyvios veiklos ir gerų rezultatų. Tikslai turėtų būti kiekybiškai įvertinami. Iškelus tikslus, reguliariai turėtų būti vertinama, kaip jų siekiama ir numatyta valdymo organų atsakomybė, jeigu jų nebūtų pasiekta, apie pasiektus rezultatus turi būti informuota visuomenė.

2. Bendrovei akcininkų nustatytas tikslas yra gauti maksimalias veiklos įplaukas ir pelną kuo mažesnėmis išteklių sąnaudomis, veiklą vykdyti efektyviai. Pelnas yra reikalingas norint atnaujinti nusidėvėjusį turtą ar planuojant Bendrovės plėtrą, gerinant teikiamų paslaugų kokybę. Tačiau Bendrovės finansinių santykinių rodiklių analizė rodo nepakankamą veiklos efektyvumą: skolų padengimas vyksta lėtai, agresyvus ir rizikingas finansų ir pinigų srautų valdymas, didelė dalis finansavimo šaltinių yra skolinti, finansų srityje Bendrovė nėra visiškai saugi, todėl veikla turi būti itin prižiūrima.

3. Atsižvelgiant į Bendrovės veiklos specifiką, Bendrovės 2016 m. nuosavo kapitalo apyvartumo rodiklį lyginant su statistiniais 2016 m. šalies duomenimis, ir pastebimas didėjimo tendencijas, galima teigti, kad Bendrovės vadovas geba pelningai naudoti jam patikėtas savininkų lėšas: nuosavo kapitalo, atsargų ir ilgalaikio turto apyvartumo rodikliai didesni nei šalies atitinkamu laikotarpiu, likvidumo rodiklių analizė rodo, kad Bendrovė gali padengti trumpalaikes skolas laiku. Tačiau investicijų grąža dividendais ir finansinė nauda Savivaldybei yra itin maža: 2015 metais – 0,36 proc., 2016 m. – 0,23 proc.

4. Iš pagrindinės – pastatų ir šilumos tinklų nuolatinės techninės priežiūros ir administravimo veiklos Bendrovė pelno neuždirba. Nuostolinga veikla teikiant remonto brigados paslaugas – ji dengiama kitų veiklų (buhalterinės apskaitos vedimo, paskolų skaičiavimo ir kt.) pelnu.

5. Bendrovės valdymas turi trūkumų, nepakankama vidaus kontrolė:

4.1. 2016 m. Balanse nepateikti duomenys ir finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte neatskleista informacija apie vykdomus daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektus, įgyvendinamus pagal Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą. Bendrovės apskaitos politikoje nėra reglamentuota lengvatinių paskolų, skirtų daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimui gautų lėšų ir šių projektų vykdymo ir paskolų grąžinimo apskaita; 2017 m. įsigytas ir nurašytas turtas apskaitytas tinkamai, tačiau dėl pastatams neteisingai skaičiuoto nusidėvėjimo galimi finansinių ataskaitų duomenų iškraipymai;

4.2. nesivadovaujant Nuompinigių už Bendrovės negyvenamųjų patalpų nuomą skaičiavimo tvarkos reikalavimu, Negyvenamųjų patalpų nuomos sutartyse nuompinigių dydžio perskaičiavimo periodiškumas ir sąlygos nėra nustatytos;

4.3. audito metu turto nebuvimo faktų nenustatyta, tačiau nustatyti inventorizacijos atlikimo ir rezultatų įforminimo pažeidimai. Dėl netinkamai atliktos arba neatliktos įsipareigojimų inventorizacijos, nebuvo aptiktos apskaitos klaidos – buhalterinių likučių neatitikimai su Balanso duomenimis. Yra rizika neteisingam pinigų srautų prognozavimui;

4.4. Prekių, paslaugų ir darbų pirkimų tvarkos aprašas neatnaujintas pagal Aplinkos ministro patvirtintas Pavyzdines pirkimų taisykles. Nustatytos klaidos vykdant pirkimus;

4.5. direktorius nesilaikė reikalavimų viešųjų ir privačių interesų derinimui: nenusišalino nuo klausimų, susijusių su artimu giminaičiu, dirbančiu Bendrovėje, sprendimo. Audito metu direktorius reagavo į pastabas ir kreipėsi į valdybą, kuri pateikė atitinkamas rekomendacijas;

4.6. darbo išteklių naudojimas nėra pakankamai reglamentuotas ir kontroliuojamas: nepakankama darbo įrankių naudojimo kontrolė, darbuotojų darbo laiko objektuose apskaita, kuro sunaudojimo kontrolė;

4.7. Bendrovės darbo užmokesčio sąnaudos yra didelės, 2017-06-30 duomenimis jos sudarė net 71 proc. visų sąnaudų, tačiau Bendrovėje vyrauja 38–49 proc. mažesnis darbo užmokestis nei vidutinis statistinis šalies darbo užmokestis pagal visus šalies ūkio sektorius.

5. Bendrovė Bendrijų kaupiamąsias lėšas apskaito vadovaudamasi teisės aktų nuostatomis, teikia patalpų savininkams šios veiklos ataskaitas. Tačiau Bendrijų lėšos banko sąskaitoje laikomos kartu ir viršija nustatytą privalomai draudžiamą 100 tūkst. Eur sumą. Nesant draudimo apsaugos, lėšos yra nesaugios.

Bendrijos butų ir kitų patalpų savininkų kaupiamąsias lėšas neretais atvejais naudoja ne pagal paskirtį – ne namui atnaujinti, o einamosioms išlaidoms apmokėti, pvz. už buhalterines paslaugas, žolės pjovimą, kūrą, tepalus, aplinkos tvarkymą, kanceliariines prekes ir kt.

Bendrovė kartu su Savivaldybe turėtų apsvarstyti ir numatyti poveikio priemones Bendrijų valdymo organams, kad Bendrijų kaupiamosios lėšos būtų saugios, o jų naudojimas atitiktų teisės aktuose nustatytą paskirtį.

Rekomendacijos

Nustatytų trūkumų pašalinimui bendrovei pateikėme 8-ias rekomendacijas. Rekomendacijų įgyvendinimo plane numatytas jų įgyvendinimo terminas – 2018-05-01.

Viešosios įstaigos Panevėžio mokslo ir technologijų parko veiklos audito išvados:

1 Įstaigos veikla nerezultatyvi, neatitinka jai iškeltų tikslų:

1.1. nuo 2014 m. Įstaiga veikia neturėdama veiklos strategijos. Įstaiga neištaisė visų 2011–2013 m. inovacijų strategijoje ir plėtros plane nurodytų veiklos trūkumų, neįgyvendino visų rekomendacijų, numatytų priemonių ir nepasiekė nustatytų tikslų. Šiuose dokumentuose dar 2010 m. nurodytos Įstaigos veiklos problemos aktualios ir šiandien: Įstaiga maža apimtimi vykdo veiklą verslo ir mokslo institucijų bendradarbiavimo, inovacijų diegimo, naujų produktų kūrimo, aukštųjų technologijų taikymo skatinimo srityse, o vykdoma viena iš daugelio numatytų funkcijų – verslo inkubatoriaus, nėra tinkama ir atitinka tik įprastos patalpų nuomos požymius;

1.2. Įstaiga 2016 m. įgyvendino priemones pusei Įstaigos įstatuose nurodytų tikslų pasiekti. 2016 m. veiklos planą vykdė nepatenkinamai: neįgyvendino ar įgyvendino tik dalinai – 70 proc. visų planuotų darbų (nepasiekė planuotų rodiklių) – neplėtojo bendradarbiavimo su Panevėžio regiono verslo paramos organizacijomis, rengiant bendrus projektus; neorganizavo mokslo įstaigų ir verslo subjektų bendrų seminarų, diskusijų, forumų, neformalių susitikimų; neskaitino mokslo ir verslo bendrų projektų rengimo ir įgyvendinimo; neinicijavo tyrimų apie regione kuriamas ir taikomas inovacijas; neteikė konsultacijų mokslinių tyrimų ir inovacijų taikymo klausimais ir kt.;

1.3. Įstaiga verslo inkubatoriaus funkciją vykdo netinkamai – smulkaus ir vidutinio verslo (SVV) subjektus priima nepareikalavusi visų reikalingų dokumentų, dauguma pateiktų dokumentų nepilnai užpildyti, SVV subjektų veiklos neanalizuoja – nevertina veiklos rezultatų, nevykdo stebėsenos. Savo esme ši Įstaigos veikla atitinka įprastos patalpų nuomos požymius. Tačiau ir patalpų suteikimas nuomininkams turi trūkumų – nustatyta atvejų, kai sutartyje nurodytas nuomojamas plotas skiriasi nuo inventorinėje byloje nurodyto atitinkamų nuomojamų patalpų ploto;

1.4. Įstaigos 2015 m. veiklos ataskaitoje pateikta ne visa privaloma informacija apie Įstaigos veiklą; ataskaita kartu su audituotu metinių finansinių ataskaitų rinkiniu ir auditoriaus išvada nepateikta Juridinių asmenų registrui; Įstaigos veikla audituojamu laikotarpiu nebuvo viešinama;

1.5. Įstaigos įstatai neatitinka Viešųjų įstaigų įstatymo reikalavimų – nereglamentuotos visos privalomos tvarkos.

2. Įstaigoje nėra užtikrinamas veiklos ekonomiškumas ir efektyvumas:

2.1. Įstaigos veikla nuostolinga. Blogi 2014–2016 m. veiklos efektyvumo rodikliai rodo, kad direktorius nesugeba uždirbti pelną iš pagrindinės Įstaigos veiklos, turtas bei dalininkų investicijos naudojamas neefektyviai. Labai aukštos likvidumo rodiklių reikšmės rodo neefektyvų turto, finansų

ir piniginių srautų valdymą, finansinio stabilumo rodikliai rodo, kad finansų srityje Įstaiga nėra saugi;

2.2. Tobulintini veiklos organizavimo procesai, nes direktoriaus sprendimais nepagrįstai mažinamos pajamos ir didinamos sąnaudos: neatlygintinai leista naudotis patalpomis už panaudai gautus baldus; didelės Įstaigos kuro sąnaudos, o važiavimo tikslai neaiškūs; nustatyti neatitikimai direktoriui vykstant į komandiruotes, dirbant poilsio ir švenčių dienomis, tvarkant darbo laiko apskaitą ir kt.; Įstaiga, atskirais atvejais, pirkimus vykdo nesivadovaudama teisės aktų nuostatomis – taikydama ydingas Įstaigos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės, nevykdžiusi viešųjų pirkimų procedūrų, jas vykdydžiusi netinkamai.

3. Savivaldybė neužtikrino tinkamos Įstaigos veiklos priežiūros:

3.1. Įstaigos veikla neatitinka jai iškeltų tikslų, dauguma metinių veiklos priemonių neįvykdytos, tačiau visuotinis dalininkų susirinkimas pritarė veiklos ataskaitoms ir neteikė pastabų dėl Įstaigos veiklos;

3.2. nepaskyrė savo atstovo į Parko priežiūros komisiją vietoje nebedirbančio asmens ir skyriaus, kuris koordinuotų Įstaigos veiklą; neužtikrino, kad Įstaigos veikla atitiktų jai iškeltus tikslus.

Rekomendacijos

Įvykiai po audito. Audituojamu laikotarpiu ir audito atlikimo metu įstaigai vadovavęs direktorius atšauktas iš pareigų nuo 2017 m. gegužės 26 d., o naujasis paskirtas tik 2017 m lapkričio 28 d. Iš įstaigai teiktų 6-ių rekomendacijų:

3-ų įstaiga neįgyveno:

- imtis priemonių, kad Įstaigos veikla būtų planuojama atsižvelgiant į jos įsteigimo tikslus, veiklos strategiją, būtų numatyti siektini prioritetai, suplanuotos konkrečios ilgojo ir trumpojo laikotarpio priemonės, jų įgyvendinimui reikalingas finansavimas, numatyti tarpiniai priemonių įgyvendinimo terminai ir vertinimo kriterijai;

- inicijuoti Įstaigos įstatų pakeitimus atsižvelgiant į galiojančių teisės aktų reikalavimus;

- sudaryti prielaidas nenuostolingai Įstaigos veiklai – išanalizuoti patiriamų sąnaudų (darbo užmokesčio, transporto, komandiruočių ir kt.) tikslingumą ir reikalingumą Įstaigai, pajamas uždirbti efektyviai valdant turimą turtą (patalpas, kompiuterinę techniką ir kt.).

3-is rekomendacijas įgyvendino tik iš dalies:

- Neeilinis dalininkų susirinkimas patvirtino naują Smulkiojo ir vidutinio verslo subjektų priėmimo į VšĮ Panevėžio mokslo ir technologijų parką tvarkos aprašą. Pagal naują aprašą SVV subjektai dar nebuvo priimti. SVV subjektų veiklos stebėseną vykdoma iš dalies – tik pasibaigus kalendoriniams metams surenkami duomenys iš SVV subjektų (pagal senąjį aprašą SVV subjektai kas ketvirtį turėjo pateikti Įstaigai veiklos plano įgyvendinimo rezultatų apžvalgą). Beviltiškos skolos ir virš 90 dienų uždelsti mokėjimai rodo, kad Įnamų veikla nėra pakankamai stebima;

- Įstaiga nutraukė netinkamą Ilgalaikio materialiojo turto panaudos sutartį, sutvarkė kuro apskaitos dokumentus. Tačiau vis dar nesivadovaujama Darbo kodekso nuostata, reglamentuojančia darbą poilsio dienomis – atskirais atvejais per septynių paeiliui einančių dienų laikotarpį darbuotojams nėra suteiktas bent trisdešimt penkių valandų nepertraukiamo poilsio laikas, dirbama dvylika dienų iš eilės. Įstaigos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės pripažintos netekusiomis galios, sudaryta Viešojo pirkimo komisija, patvirtintas jos reglamentas, Viešojo pirkimo komisijos nariai bei pirkimų organizatorius pasirašė konfidencialumo pasižadėjimus bei nešališkumo deklaracijas, tačiau nepatvirtintas Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašas;

- Finansinė ataskaita už 2016 m. Juridinių asmenų registruui pateikta pavėluotai (pateikta 2017-07-31 reikėjo pateikti iki 2017-05-31). 2016 m. veiklos ataskaitoje pateikta ne visa informacija, kuri reikalaujama pagal Viešųjų įstaigų įstatymą. 2016 m. veiklos ataskaita Įstaigos internetinėje svetainėje <http://www.pmp.lt> paskelbta tik rekomendacijų vykdymo tikrinimo metu.

Savivaldybės administracijos direktoriui dėl įstaigos veiklos teiktos 3-ys rekomendacijos. Iš jų: 1-a rekomendacija įgyvendinta – patikslinta Parko priežiūros komisijos sudėtis; 2-i

neįgyvendintos: nenustatyta įstaigos direktoriaus darbdavio funkcijų vykdymo tvarka, direktoriui nustatytas fiksuotas darbo užmokeskis, nesiejamas su veiklos rezultatais.

Visų atliktų auditų ataskaitose pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos *dėl vadovaujančių darbuotojų darbo užmokesčio nustatymo*.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais rekomenduojama savivaldybėms, nustatant savivaldybės kontroliuojamų įmonių vadovų⁷ (įmonės vadovo ir jo pavaduotojų) bei viešųjų įstaigų, kurių savininkės yra savivaldybės arba kai savivaldybė turi daugumą balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, vadovų⁸ darbo užmokesčio nustatymo tvarką, vadovautis nutarimais nustatytais reikalavimais, pagal kuriuos vadovų mėnesinė alga susideda iš atitinkamai nustatytų pastoviosios dalies (koeficientais) ir kintamosios dalies (priklausančios nuo įmonės, įstaigos veiklos rezultatų), vadovų pavaduotojų alga – 10–20 proc. mažesnė.

Savivaldybės administracijos direktorius tik 2017 m. gruodžio mėn. patvirtino Panevėžio miesto savivaldybės kontroliuojamų akcinių bendrovių ir uždarytųjų akcinių bendrovių vadovų darbo užmokesčio nustatymo tvarkos aprašą⁹, nors rekomendacijos dėl minėtų Vyriausybės nutarimo rekomendacijų taikymo buvo teiktos ankstesnių auditų metu. Viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra Savivaldybė ar Savivaldybė turi daugumą balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, vadovų darbo užmokesčio nustatymo tvarka nėra nustatyta. Įstaigų vadovų atlyginimus susiejus su įstaigų veiklos rezultatais, būtų sudarytos tinkamos prielaidos vadovams siekti efektyvesnės ir rezultatyvesnės įstaigų veiklos.

4. IŠVADOS SAVIVALDYBĖS TARYBAI

Dėl Savivaldybės skolinimosi

Taryba 2017 metais parengė ir pateikė Savivaldybės tarybai išvadą dėl Savivaldybės galimybės imti ilgalaikę 1100 tūkst. Eur paskolą investicijų projektams finansuoti.

Išvada buvo pateikta surinkus įrodymus, pagrindžiančius Savivaldybės skolinius įsipareigojimus ir suteikiančius pagrindą pateikti Savivaldybės tarybai išvadą dėl galimybės imti paskolą iš kredito įstaigos. Taikyti vertinimo kriterijai – atitiktis teisės aktams, reglamentuojantiems Savivaldybės skolinimąsi 2017 metais:

- Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymui¹⁰,
- Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymui¹¹,
- Lietuvos Respublikos 2017 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymui¹²,
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintoms Savivaldybių skolinimosi taisyklėms¹³,
- Savivaldybės tarybos patvirtintam Savivaldybės 2017 metų biudžetui¹⁴.

2017 m. kovo 16 d. pateikta išvada, kad Savivaldybės 2017 metų skolinimosi limitai, įtakojantys naujų paskolų ėmimą – *Savivaldybės skolos* bei *Savivaldybės metinio grynojo*

⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-08-23 nutarimo Nr. 1341 „Dėl valstybės valdomų įmonių vadovų darbo užmokesčio“ (su vėlesniais pakeitimais) 4 p.

⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-05-26 nutarimo Nr. 598 „Dėl viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra valstybė arba kai valstybė turi daugumą balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, vadovų darbo apmokėjimo“ (su vėlesniais pakeitimais) 7 p.

⁹ Savivaldybės administracijos direktoriaus 2017-12-11 įsakymas Nr. A-1076(4.1E).

¹⁰ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais).

¹¹ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais).

¹² Lietuvos Respublikos 2017 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2016-12-22 Nr. XIII-177.

¹³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimas Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ (2012-03-21 nutarimo Nr. 304 redakcija, su vėlesniais pakeitimais).

¹⁴ Savivaldybės tarybos 2015-02-23 sprendimas Nr. 1-22.

skolinimosi, ir bendra finansinių rodiklių analizė pagrindžia planuojamus Savivaldybės skolinius įsipareigojimus. Savivaldybės taryba gali priimti sprendimą imti ilgalaikę 1100 tūkst. Eur paskolą investicijų projektams finansuoti.

Išvadoje Savivaldybės tarybai pabrėžta Savivaldybės administracijos atsakomybė už Savivaldybės vardu priimtą paskolos naudojimą pagal Savivaldybės tarybos nurodytą paskirtį teisės aktų nustatyta tvarka.

Dėl papildomo susitarimo prie koncesijos sutarties

Tarnyba, vykdydama Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo¹⁵ 27 str. 1 d. 4 p. nuostatą (redakcija iki 2018 m. sausio 1 d.), kuria savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai nustatyta pareiga rengti ir teikti savivaldybės tarybai sprendimams priimti reikalingas išvadas, suteikiančias savivaldybės tarybai pagrindą tvirtinti pagrindines koncesijos sutarties sąlygas, rengti išvadas galutiniam sutarties projektui, išnagrinėjo ir įvertino Savivaldybės administracijos parengtą Papildomo susitarimo Nr. 12 prie 2007 m. liepos 3 d. Koncesijos sutarties, sudarytos tarp Panevėžio miesto savivaldybės administracijos ir UAB „Panevėžio arena“ (ankstesnis pavadinimas – UAB „Miesto arena“), projektą.

Išvadoje nurodėme, kad, atlikę vertinimą, reikšmingų neatitikimų Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytiems reikalavimams nenustatėme.

Savivaldybės administracijos direktorius yra atsakingas už papildomu susitarimu priimamų įsipareigojimų bei Koncesininkui suteikiamų teisių ar įgaliojimų atitikimą viešiesiems interesams. Pažymėta, kad įstatymų leidėjas, suteikdamas pareigą Savivaldybės administracijos direktoriui (suteikiančiajai institucijai) laikytis viešojo intereso principo, nepateikė viešojo intereso sąvokos. Mūsų nuomone, tai reiškia, kad įstatymų leidėjas viešąjį interesą supranta plačiai ir suteikia teisę pačiam spręsti, ar pagal kompetenciją ir įgaliojimus, nustatytus Lietuvos Respublikos teisės aktu, atitinkamos funkcijos ar veiklos sritys atitinka viešąjį interesą. Lietuvos Respublikos Konstitucinis teismas yra pasisakęs¹⁶, kad viešuoju interesu laikytinas ne bet koks teisėtas asmens ar grupės asmenų interesas, o tik toks, kuris atspindi ir išreiškia pamatines visuomenės vertybes, kurias įtvirtina, saugo ir gina Konstitucija: visuomenės atvirumas ir darna, teisingumas, asmens teisės ir laisvės, teisės viešpatavimas ir kt., ir tai, kas yra objektyviai reikšminga, reikalinga, vertinga visuomenei ar jos daliai.

5. TARNYBOS VEIKLOS VEIKSMINGUMAS, PRIORITETINĖS KRYPTYS

Tarnybos veiklos veiksmingumas matuojamas atlikto darbo apimtimi ir rezultatų teigiamu poveikiu.

Tarnyba įvykdė visas 2017 metų veiklos plane numatytas audito ir kontrolės užduotis, parengė ir pateikė visas Savivaldybės tarybos sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl Savivaldybės metinių ataskaitų, dėl skolinimosi galimybių, koncesijų sutarčių keitimo.

Tarnybos veiklos veiksmingumą atspindi atlikus auditą ir kitas užduotis pasiekti tikslai, audituotų asignavimų valdytojų ir viešųjų juridinių asmenų finansinių ataskaitų didesnis informatyvumas, vidaus kontrolės ir finansų valdymo reikšmės supratimas, tikslingas lėšų ir turto panaudojimas.

Reikšmingiausiai audito veiksmingumas pasireiškia tuo, kad apie audito metu nustatytus teisės aktų pažeidimus, klaidas, netikslumus ir kitus trūkumus informuotas audituojamas subjektas juos ištaiso ir finansinėse ataskaitose išvengiama esminių iškraipymų.

2017 metais auditų metu informuotos žodžiu ir (ar) raštu, įstaigos, įmonės reagavo į pateiktus pastebėjimus, taisė nustatytas klaidas ir neatitikimus, įgyvendino pateiktas rekomendacijas. Audito metu nustatytų ir nurodytų trūkumų ištaisymas sudaro sąlygas išvengti jų tolesnio pasikartojimo, skatina audituojamo subjekto darbuotojų teigiamą požiūrį į audito darbą ir

¹⁵ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁶ Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo 2006-09-21 nutarimas, byla Nr. 35/03-11/06.

kontrolės priemonių, stiprinančių audituojamo subjekto finansų valdymą, tikslingą turto naudojimą, teisingų ir vartotojo poreikius atitinkančių finansinių ataskaitų parengimą, diegimą.

Iš viso audituotiems subjektams pateiktos 128-ios rekomendacijos. Iš jų: 2-i rekomendacijos tapo nebeaktualios dėl teisės aktų pasikeitimų, 8-ių rekomendacijų vykdymo terminai nesibaigę, o 11-a rekomendacijų įgyvendintos tik iš dalies – atlikdami vēlesnius auditus, numatysime rizikas ir procedūras dėl šių rekomendacijų vykdymo įvertinimo. Iš 118-os išpareigotų įgyvendinti rekomendacijų, tinkamai įgyvendintos 98-os rekomendacijos, arba 83 proc.

Suvokdami, kad tinkamas teiktų rekomendacijų įgyvendinimas didina pridėtinę audito vertę, stiprina išorės audito reikšmę Savivaldybėje ir yra prevencinė priemonė išvengti klaidų ateityje, vienu iš svarbių, prioritetinių Tarybos uždavinių laikome audito rekomendacijų įgyvendinimo sistemos nuolatinį gerinimą. Taryba sieks, kad audituoti subjektai sparčiau įgyvendintų Tarybos rekomendacijas, efektyviau šalintų neatitikimus.

Atsižvelgiant į Tarybos veiklos planavimo principus, sudarant ateinančių metų veiklos planus, bus laikomasi šių prioritetinių kryptių:

pirmiausia bus planuojami ir vykdomi auditai, teisės aktais numatyti išvados Savivaldybės tarybai pateikti:

- išvada dėl pateikto tvirtinti Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo;

- išvados pagal Savivaldybės tarybos poreikį (dėl skolinimosi, privataus ir viešojo sektorių partnerystės ir kt.);

planuojama nuosekliai atlikti veiklos auditus Savivaldybės kontroliuojamose įmonėse bei Savivaldybės viešosiose įstaigose.

Taryba sieks, kad audituojami subjektai daugiau dėmesio skirtų veiklos ekonomiškumui, efektyvumui ir rezultatyvumui; bus teikiamos rekomendacijos, kaip patobulinti veiklą, kad tai leistų sutaupyti lėšų arba sumažinti išlaidas, gerinti paslaugų kokybę, stiprinti valdymo, administracinius ir organizacinius procesus. Audito rekomendacijomis taip pat bus siekiama tikrų ir teisingų duomenų ataskaitose pateikimo, teisėto Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto valdymo ir disponavimo juo bei jo naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams.

Savivaldybės kontrolierė

Laima Skeirytė